

ת"פ (כפר סבא) 40970-08-22 - מדינת ישראל תביעות כ"ס נ' מוסטפא סעיד

ת"פ (כפר-סבא) 40970-08-22 - מדינת ישראל ע"י תביעות כ"ס נ' מוסטפא סעיד ע"שלומו כפר-סבא
ת"פ (כפר-סבא) 40970-08-22
מדינת ישראל ע"י תביעות כ"ס

נגד

מוסטפא סעיד ע"י

ב"כ עו"ד עמירי נאסר

בית משפט השלום בכפר-סבא

[15.07.2025]

כבוד השופט שרון דניאלי

גזר דין

1. בתאריך 12.2.24 הורשע הנאשם מוסטפא סעיד (להלן - הנאשם), יליד שנת 1998, על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן הכולל חמישה אישומים, בביצוע שלוש עבירות של סיוע לגניבת רכב לפי סעיף 413ב לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן - חוק העונשין), ביחד עם סעיף 31 לחוק העונשין, שתי עבירות של קשירת קשר לעשות פשע לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין וכן שתי עבירות של גניבת רכב בצוותא לפי סעיף 413ב לחוק העונשין ביחד עם סעיף 29(א) לחוק העונשין.

2. על פי החלק הכללי של כתב האישום המתוקן בו הודה והורשע הנאשם, במועדים הרלוונטיים לכתב האישום, קשר הנאשם קשר לגניבת רכבים עם מוסטפא עבד אלראזק (להלן - עבד) ויחד עם אחרים נוספים שזהותם אינה ידועה למאשימה. לצורך קידום הקשר הצטייד עבד ברכב מסוג טנדר (להלן - הרכב המוביל) והנאשם היה נוהג ברכב הגנוב. 3. המאשימה הגישה לבית משפט השלום בכפר סבא כתב אישום מקביל נגד עבד, שכלל אף הוא 5 אישומים (ת"פ 40955-08-22). עבד הורשע על פי הודאתו בביצוע 3 עבירות של גניבת רכב בצוותא, שתי עבירות של קשירת קשר לעשות פשע ושתי עבירות של סיוע לגניבת רכב בצוותא. בתאריך 30.10.23 גזר בית משפט השלום בכפר סבא (כבוד השופט א' שרון) על עבד עונש של 30 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית, לאחר שקבע כי מתחם העונש ההולם בגין העבירות שהורשע בהן עבד נע בין 30-50 חודשי מאסר בפועל, ומצא למקם את עונשו בתחתית מתחם העונש, גם לנוכח העובדה שעבד, בן 50 באותה עת, היה נעדר עבר פלילי, ושהה בעת מתן גזר הדין במעצר כבר 14 חודשים.

4. כאמור, כתב האישום המתוקן בו הודה והורשע הנאשם, כלל 5 אישומים, ואלו הן העובדות המפורטות בהם. א. אישום ראשון - בין התאריך 8.8.22 בסמוך לשעה 18:30 לתאריך 9.8.22 בשעה 08:00, חנה דודי אלוס את רכבו של אביו, משה אלוס מסוג יונדאי ברחוב שבי ציון 6 בהוד השרון. בסמוך לכך, הגיעו אחרים שזהותם אינה ידועה ובאמצעות מפתח משוכפל פרצו לרכב וגנבו אותו ונהגו בו למקום אחר המצוי בסמוך לרחוב הארבל בהוד השרון. בהמשך לכך, קיבל עבד מהאחרים פרטים אודות מיקום הרכב הגנוב והגיע למקום ביחד עם הנאשם. אז, מי מבניהם לקח את המפתח המשוכפל שהוסתר בגלגל הרכב, הנאשם הניע את הרכב הגנוב, ונהג בו בעקבותיו של עבד שנותר ברכב המוביל לכיוון אזור ג'לג'וליה במטרה להעבירו לשטחי הרשות הפלסטינאית, ושם נעצרו על ידי שוטרים.

- בגין מעשים אלו הורשע הנאשם בביצוע עבירה של סיוע לגניבת רכב.
- ב. אישום שני - בין התאריך 14.7.22 בסמוך לשעה 19:00 לתאריך 15.07.22 בשעה 08:00, חנתה נועה לוי את רכבו של בעלה, רון לוי, מסוג יונדאי ברחוב רעות 19 בהוד השרון. למקום הגיעו אחרים שזהותם אינה ידועה למאשימה ובאמצעות מפתח משוכפל פרצו לרכב וגנבו אותו תוך שנוהגים בו למקום אחר שאינו ידוע במדויק למאשימה. בסמוך לכך, קיבל עבד מהאחרים פרטים אודות מיקום הרכב הגנוב והגיע אליו ביחד עם הנאשם. הנאשם הניע את הרכב הגנוב ונהג בו בעקבותיו של עבד שנותר ברכב המוביל לכיוון מעבר תאנים, לשטחי הרשות הפלסטינאית.
- בגין מעשים אלו הורשע הנאשם בביצוע עבירה של סיוע לגניבת רכב.
- ג. אישום שלישי - בין התאריך 29.07.22 בסמוך לשעה 22:00 לתאריך 30.7.22 בשעה 15:30, חנה יניר גלעדי את רכבו מסוג קיה ברחוב רבינוביץ 53 בחולון. למקום הגיעו אחרים שזהותם אינה ידועה למאשימה ובאמצעות מפתח משוכפל פרצו לרכב וגנבו אותו תוך שנוהגים בו למקום אחר שסמוך לרחוב דוד אלעזר 81 בחולון. בהמשך לכך, קיבל עבד מאחרים את הפרטים אודות מקום הרכב והגיע אליו יחד עם הנאשם. אז, מי מבניהם לקח את המפתח המשוכפל שהוסתר בגלגל הרכב ושינה את אחת הספרות בלוחית הזיהוי באמצעות דבק. הנאשם הניע את הרכב ונהג בו בעקבותיו של עבד שנותר ברכב המוביל לכיוון מעבר ניצני עוז לשטחי הרשות הפלסטינאית.
- בגין מעשים אלו הורשע הנאשם בביצוע עבירה של קשירת קשר לעשות פשע וביצוע עבירה של גניבת רכב.
- ד. אישום רביעי - בין התאריך 05.08.22 בסמוך לשעה 23:00 לתאריך 06.08.22 בשעה 01:30, חנה יוסי פרץ את רכבו מסוג יונדאי בשדרות היובל 3 בראשון לציון. למקום הגיעו אחרים שזהותם אינה ידועה למאשימה ובאמצעות מפתח משוכפל פרצו לרכב וגנבו אותו תוך שנוהגים בו למקום אחר שסמוך לרחוב העצמאות 36 בראשון לציון. בהמשך לכך, קיבל עבד מאחרים את הפרטים אודות מקום הרכב והגיע יחד עם הנאשם למקום. אז, מי מבניהם לקח את המפתח המשוכפל שהוסתר בגלגל הרכב, הנאשם הניע את הרכב ונהג בו בעקבותיו של עבד שנותר ברכב המוביל לכיוון מעבר תאנים לשטחי הרשות הפלסטינאית.
- בגין מעשים אלה הורשע הנאשם בביצוע עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע וכן עבירה של גניבת רכב בצוותא חדא.
- ה. אישום חמישי - בין התאריך 05.08.22 בסמוך לשעה 19:00 לתאריך 06.08.22 בשעה 08:00, חנה שלום משה את רכבו מסוג יונדאי ברחוב שמואל שרירא 46 בראשון לציון. למקום הגיעו אחרים שזהותם אינה ידועה למאשימה ובאמצעות מפתח משוכפל פרצו לרכב וגנבו אותו תוך שנוהגים בו למקום אחר שסמוך לרחוב יוסף בורג בראשון לציון. בסמוך לכך, קיבל עבד מהאחרים פרטים אודות מיקום הרכב, אז הגיע עם הנאשם באמצעות הרכב המוביל. הנאשם הניע את הרכב ונהג בו בעקבותיו של עבד שנותר ברכב המוביל למעבר ניצני עוז לשטחי הרשות הפלסטינאית.
- בגין מעשים אלו הורשע הנאשם בביצוע עבירה של סיוע לגניבת רכב.
5. במסגרת הסדר הטיעון בין הצדדים נשלח הנאשם לשירות המבחן על מנת שזה יערוך תסקיר בעניינו. בטרם הצגת טיעוני הצדדים לעונש, אציג את תסקירי שירות המבחן שהוגשו לבית המשפט והמלצת שירות המבחן.
- תסקירי שירות המבחן

6. שירות המבחן ערך שלושה תסקירים בעניינו של הנאשם. בתסקיר הראשון מתאריך 1.7.24 סקר שירות המבחן את תולדות חייו של הנאשם, וציין כי הנאשם בן 25 שנים, רווק ללא ילדים ומתגורר עם בני משפחתו. לאחר סיום לימודיו התיכוניים לא המשיך בלימודים אקדמיים בשל מות אביו שהשפיע על מצבו הנפשי והכלכלי וכיום הנאשם עובד בתחום השיפוצים. שירות המבחן ציין כי הנאשם מוכר להם מהליך המעצר במסגרת תיק זה. בהליך המעצר הועמד הנאשם תחת צו פיקוח במסגרתו שולב בקבוצה טיפולית לעצורי בית, במסגרתה הגיע הנאשם לכל המפגשים, השתתף בקבוצה והצליח לגלות מודעות ראשונית ביחס להתנהלותו. מהתסקיר עלה כי הנאשם נעדר מעורבות קודמת בפלילים, בעל יכולת הסתגלות והתמדה במסגרות, ורצון לקידום מצבו בפן הכספי. עוד עלה כי לנאשם מערכת משפחתית תומכת ועוטפת אך גם כזו המהווה עבורו גורם ביקורתי ומציב גבולות.

שירות המבחן התרשם כי לנאשם יכולת לבוא במגע עם עולמו הפנימי באמצעות טיפול רגשי ולבחון את דפוסי התנהלותו והמניעים למעשיו, דבר המהווה הפחתה בסיכון להישנות בעבירות דומות בעתיד. שירות המבחן התרשם כי מות אביו של הנאשם שהיה קרוב אליו, היווה אירוע משברי בחייו עימו התקשה להתמודד באופן אדפטיבי. לאחר מות אביו, הנאשם פיתח מחויבות יתר לבני משפחתו שלא התאימו ליכולותיו הרגשיות וההתפתחותיות. שירות המבחן התרשם שרצונו של הנאשם למצוא חן בעיני הסביבה הקשה עליו לעמוד בלחצים חברתיים ולהציב גבולות לאחרים. עוד התרשם כי הנאשם התקשה להציב גבול חיצוני ולהשמיע קול ברור והמשיך לרצות את הסביבה גם במחיר של ויתור על עצמו. שירות המבחן ציין כי גורמים אלה מהווים גורמים המגבירים סיכון להישנות עבירות דומות מצידו של הנאשם בעתיד. שירות המבחן התרשם כי הרקע לביצוע העבירות הוא העדר בשלות רגשית של הנאשם שהקשתה עליו לבחון בצורה מעמיקה את השלכות מעשיו. עם זאת, ניכר כי הנאשם נעדר דפוסי התנהלות פורצי גבולות והוא מגלה הערכה וכבוד לדמויות וסמכויות ויכולת עמידה בגבולות חיצוניים ברורים. מהתסקיר עולה כי הנאשם הביע חרטה ובושה בגין מעורבותו בפלילים והצליח לבחון דרכי התמודדות אדפטיביות בסיטואציות דומות. שירות המבחן המליץ על שילובו של הנאשם בקבוצת צעירים שמטרותיה פיתוח לקיחת אחריות אישית, והנאשם הביע את הסכמתו להשתלב בקבוצה זו, שהייתה אמורה להיפתח בחודש ספטמבר 2024. על כן שירות המבחן המליץ לדחות את הדיון בעניינו של הנאשם בארבעה חודשים.

7. בתסקיר משלים מתאריך 28.11.24 עדכן שירות המבחן כי הנאשם השתלב בקבוצה טיפולית, בה שיתף אודות רצונו לשקם את חייו, והחסיר רק שני מפגשים מסיבות רפואיות. באותה עת התרשם שירות המבחן כי הנאשם בעל מוטיבציה להמשיך את ההליך הטיפולי, אך סבר כי מגבלות רפואיות הקשו באותה עת לבחון את מידת מחויבותו לקבוצה. בתסקיר משלים זה ציין שירות המבחן כי הנאשם עובד מזה 8 חודשים בתחום התקנת מערכות כיבוי אש, ועדיין מתקשה ליתן אמון בסביבה. בכל הנוגע ליחסו לעבירות שביצע, עלה כי הנאשם טען כי נוצל על ידי מעסיקו הקודם שלא גילה לו כי מדובר ברכבים גנובים, אך עדיין נטל אחריות על מעשיו. שירות המבחן המליץ על המשך שילובו של הנאשם בקבוצה הטיפולית, לנוכח התרשמותו מתפקודו היציב של הנאשם במגוון תחומי חייו, הכרתו בסמכות החוק כגורם הרתעתי, וכן מרצונו הכנה בהמשך הטיפול. שירות המבחן סבר כי המשך הטיפול יסייע בחיזוק היכולת של הנאשם להתבונן על מידת אחריותו למעשיו וחלקו בביצוע העבירות, ומכאן לקבל כלים להתמודדות עם מצבי דחק. על כן, ביקש שירות המבחן דחייה בת מספר חודשים להגשת תסקיר משלים נוסף.

8. בתסקיר השלישי והאחרון מתאריך 3.3.25, ציין שירות המבחן כי הנאשם המשיך ליטול חלק בקבוצה, והגיע לכל המפגשים, תוך שהוא מתנהג בצורה מכבדת כלפי שאר המשתתפים, ואף השתלב בה ויצר בה קשרים חברתיים. צוין כי הנאשם מצליח להתבטא ולהשתתף באופן פעיל ובנעימות, וניכר כי הוא מגלה מוטיבציה להימנע ממעורבות חוזרת בפלילים. יחד עם זאת טרם התבונן לעומק באירוע העבירות, הן בשל סיבות חיצוניות הקשורות להתנהלות הקבוצה והן בשל קושי שלו לגעת בעולמו הרגשי והפנימי. שירות המבחן התרשם שיש חשיבות בהמשך טיפול במסגרת הקבוצה בין היתר בשל העובדה כי הנאשם שומר על יציבות תעסוקתית, מנהל מערכת זוגית יציבה מזה כשנה ועתיד להינשא. בכל הנוגע לעבירות עצמן, הנאשם שב וציין כי לא ידע למעשה שהרכבים גנובים, אך כן נטל אחריות על המעשים. שירות המבחן התרשם כי הסיכון להישנות התנהגות דומה מצידו של הנאשם פחת הן בשל השתלבותו והתמדתו בטיפול קבוצתי, הן בשל העדר דפוסים עבריינים מושרשים והן לנוכח קיומה של מערכת תמיכה משפחתית משמעותית. שירות המבחן המליץ להטיל על הנאשם צו מבחן למשך 12 חודשים במהלכו ימשיך בשילובו בטיפול קבוצתי. עוד המליץ שאם ישקול בית המשפט להטיל על הנאשם ענישה מוחשית, הרי שיש להסתפק בענישה בדמות עבודות שירות ברף הנמוך על מנת לאפשר לו המשך קיום אורח חיים נורמטיבי בפרט בפן תעסוקתי, שיש בו כדי לשמור על תפקוד תקין ומפחית סיכון עבורו.

עד כאן תסקירי שירות המבחן והמלצתו.

טיעוני הצדדים לעונש

9. טיעוני הצדדים לעונש נשמעו בדיון שהתקיים לפניי בתאריך 12.3.25.

ב"כ המאשימה, עו"ד מאיה רייכמן, התייחסה לנסיבות ביצוע העבירות ולערכים המוגנים שנפגעו וביקשה להחמיר בעונשו של הנאשם נוכח אופי העבירות וריבוי המקרים. ב"כ המאשימה הפנתה לגזר דינו של עבד, שותפו של הנאשם לביצוע העבירות, וטענה כי על בית המשפט לקבוע מתחם עונש בהתאם למתחם שנקבע שם הנע בין 30-50 חודשי מאסר בפועל. לטענתה מאחר שעבד הורשע בעבירות חמורות אך במעט מאלו בהן הורשע הנאשם, מתחם העונש ההולם נע בין 25-45 חודשי מאסר בפועל.

ב"כ המאשימה התייחסה לתסקירי שירות המבחן וטענה כי המלצת שירות המבחן בדבר הטלת עונש של עבודות שירות על הנאשם, אינה עומדת ברף הענישה המקובל. כן טענה כי השתלבותו של הנאשם בהליך טיפולי אינה מלמדת על הליך שיקומי המצדיק סטיה ניכרת ממתחם העונש שנקבע על ידי בית המשפט בפרשייה זו. ב"כ המאשימה ביקשה למקם את עונשו של הנאשם בתחתית המתחם ולהטיל עליו 25 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר על תנאי, פיצויים לנפגעי העבירה וקנס.

10. ב"כ הנאשם, עו"ד עמירי נאסר, התייחס לנסיבות ביצוע העבירות וטען כי חלקו של הנאשם בביצוע העבירות פחות באופן משמעותי מחלקם של אחרים. ב"כ הנאשם טען כי הנאשם לקח אחריות על מעשיו, הודה וחסך בזמן שיפוטי והביע נכונות להשתלב בהליך טיפולי. הוא הפנה לתסקירי שירות המבחן שמהם עולה כי הנאשם שולב בתוכנית טיפולית וכי נתרם ממנה, הצליח להפיק לקחים וכיום נמצא במערכת זוגית על מנת להתחיל חיים חדשים. ב"כ הנאשם ביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן ולסטות לקולא ממתחם העונש. ב"כ הנאשם ביקש להטיל על הנאשם עונש של מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות תוך שהוא מפנה לנסיבותיו האישיות של הנאשם, לעובדה שהוא נעדר עבר פלילי, היותו בן לאם חד הורית והעובדה כי הוא מסייע בפרנסת משפחתו.

הנאשם, בדבריו האחרונים לעונש, אמר לבית המשפט: "אני מצטער על מה שעשיתי, למדתי מהטעויות ואני לא רוצה לחזור לכלא עוד פעם".

11. בסיום הדיון הוריתי לממונה על עבודות השירות לערוך חוות דעת בעניינו של הנאשם, ובתאריך 7.5.25 שלח הממונה את חוות דעתו בה קבע כי הנאשם אינו מתאים לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות נוכח קיומו של יסוד סביר לחשש בפגיעה בגופו או בחייו של אדם לרבות בנאשם, וזאת לנוכח חוות דעת שניתנה בנדון על ידי משטרת ישראל. לצד המילים "עיקרי המידע", ציין הממונה כי "מהיועצות עם יחידת השטח הרלוונטית, עולה כי הנדון מוכר בפעילותו הפלילית במגוון תחומי פשיעה המעלה מסוכנות ממנו וכלפיו", ולכן מתנגדת משטרת ישראל לשליחתו לעבודות שירות. הממונה גם ביקש להדגיש: "מהות המניעה ומקורה הינה מודיעינית ומשטרתית".

בתאריך 28.5.25 התקיים לפניי דיון במעמד הצדדים וכן בנוכחות נציגי יחידת המודיעין הרלוונטית. התקיים גם דיון במעמד צד אחד, במהלכו הוצג לפניי החומר המודיעיני, ולאחריו הוצגה לפניי ב"כ הנאשם פראפרזה אודות המידע המודיעיני.

ב"כ המאשימה שב וביקש בסיומו של הדיון להטיל על הנאשם עונש לריצוי בדרך של מאסר בפועל הן לנוכח חומרת העבירות והן לנוכח אי התאמתו של הנאשם לריצוי המאסר בדרך של עבודות שירות, ואילו ב"כ הנאשם שב וביקש להטיל על הנאשם עונש לריצוי בדרך של עבודות שירות.

דיון והכרעה

12. בעת גזירת דינו של נאשם נדרש בית המשפט לקבוע תחילה את מתחם העונש ההולם בהתאם לעקרון ההלימה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ט לחוק העונשין). בשלב שני, על בית המשפט לגזור את העונש המתאים לנאשם בתוך מתחם העונש ההולם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40יא לחוק העונשין). למעשה, אין חולק בתיק זה ביחס לחומרת העבירות והערכים שנפגעו (הזכות לקניין של הפרט, פגיעה כלכלית שחורגת מעניינו של האזרח שרכבו נגנב וכן פגיעה בתחושת הביטחון האישי של הפרט), ואף לא בעניין מדיניות הענישה הנוהגת.

כך, ברור לטעמי כי נאשם המורשע במסגרת פרשייה של גניבות רכבים (במקרה זה שתי עבירות של גניבה, ושלוש עבירות של סיוע לגניבה, יחד עם עבירות קשירת קשר), דינו מאסר בפועל ממש, ולא בדרך של עבודות שירות. הדברים עולים בבירור גם מגזר דינו של בית המשפט השלום (כבוד השופט א' שרון) בת"פ 40955-08-22, שקבע כי מתחם העונש ההולם בעבירות בהן הורשע שותפו לעבירה של הנאשם כאן, נע בין 30-50 חודשי מאסר בפועל. מכאן גם יש טעם רב בעמדת המאשימה לפיה הרף התחתון של מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם כאן צריך שיעמוד על 25 חודשי מאסר בפועל, מאחר שהשותף עבד הורשע ב-3 עבירות של גניבת רכב ו-2 עבירות של סיוע לגניבת רכב, ואילו הנאשם כאן הורשע בכתב אישום חמור מעט פחות לכאורה, ב-2 עבירות של גניבת רכב ו-3 עבירות של סיוע לגניבת רכב.

13. אקדים ואציין כי אני סבור כי הרף התחתון של מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם, בגין העבירות בהן הורשע, צריך שיעמוד על 22 חודשי מאסר בפועל (קרוב למתחם העונש לו עתרה המאשימה), מאחר שחלקו של הנאשם בפרשייה משמעותי מעט פחות מחלקו של השותף עבד, אך מטעמים הנוגעים לעובדות כתב האישום, ולא דווקא לאלו הנוגעים לסעיפי העבירה.

הנאשם, כמו שותפו עבד, הורשע ב-5 אישומים, שעובדותיהם דומות מאוד זו לזו. שיטת הפעולה של החבורה העבריינית אליה חבר הנאשם הייתה זהה למעשה בכל חמשת המקרים. אותם "אחרים" שזהותם אינה ידועה למאשימה היו גונבים את הרכב באמצעות מפתח משוכפל, מעבירים אותו למקום אחר, יוצרים קשר עם השותף עבד, שהיה מגיע ברכב מוביל עם הנאשם לזירה אליה הועבר הרכב הגנוב שבצמוד לו היו מצפינים את המפתח המשוכפל של הרכב, ואז הנאשם היה נוהג ברכב הגנוב כאשר שותפו עבד היה נוהג לפניו ברכב המוביל.

כך, על בסיס נתונים ועובדות כמעט זהים, יוחסה לנאשם במקרה אחד עבירת סיוע ואילו במקרה אחר העבירה העיקרית של גניבת רכב. באופן דומה, בתמונת ראי לכתב האישום בו הודה הנאשם, יוחסו עבירות של גניבת רכב וסיוע לשותף עבד, ולכן לכאורה כתב האישום של השותף עבד חמור יותר.

14. דומה כי בחירת סעיפי האישום במסגרת תיקון כתבי האישום נגד הנאשם ונגד שותפו, הינה פרי של משא ומתן במסגרת הסדר הטיעון שהשיגה המאשימה עם הנאשמים. למען הסר ספק, מדובר בהתנהלות לגיטימית ואף מבורכת של המאשימה, אך כאשר בית המשפט בוחן את נסיבות ביצוע העבירה על מנת להעריך את חומרתה, עליו לבחון מקרוב את העובדות המתוארות בכתב האישום, ולא רק את הכותרת הנורמטיבית שניתנה להם בדמות סעיפי כתב האישום.

15. לאחר כל זאת, לאחר שבחנתי את עובדות שני כתבי האישום, מצאתי שיש יסוד לקביעה כי חלקו ומעמדו של הנאשם בהיררכיה העבריינית בחבורה שביצעה את חמש גניבות הרכבים, היו משמעותיים פחות מזה של השותף עבד. ראשית, עולה משני כתבי האישום שהשותף עבד הוא זה שקיבל לידי את הרכב ששימש כרכב המוביל (מדובר ברכב חברה), ובחר לעשות בו שימוש לשם מימוש התכנית העבריינית. כך, השותף היה זה שהעמיד את הרכב ששימש תפקיד משמעותי בביצוע העבירות.

שנית, בכל האישומים צוין כי "האחרים" שזהותם אינם ידועה, שהיו גונבים את הרכבים, היו יוצרים קשר עם השותף עבד, ואף נתון זה מלמד במידה רבה על תפקיד משמעותי יותר של השותף בביצוע העבירות. השותף היה מסיע את הנאשם לזירה בה הושארו הרכבים לאחר שנגנבו, ומכאן היה הנאשם מניע את הרכב באמצעות מפתח משוכפל, ונוסע בעקבות הרכב המוביל בו נהג השותף.

אין בכך כדי להפחית מחומרת המעשים של הנאשם, ואין בכך כדי ללמד שראוי היה לראות בו כ"מסייע" בלבד בכל המקרים, אך גם כאשר בוחנים את מעשיהם של הנאשם והשותף כ"מבצעים בצוותא" של עבירת גניבת רכב, חלקו של הנאשם משמעותי פחות לטעמי.

לכן, אני סבור כי מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם נע בין 22-36 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית.

16. אין גם חולק על חומרתה של עבירת גניבת רכב. זו נלמדת תחילה מהעונש המרבי שלצידה, של 7 שנות מאסר, באופן המבטא את רמת הענישה הראויה בגינה (ע"פ 5953/22 מדינת ישראל נ' גאזי עדוי (פורסם בנבו, 2.2.23)). בית המשפט העליון ציין לא פעם שעבירות גניבת רכב הן בבחינת "מכת מדינה" המבטאת זלזול בחוק וברכוש הזולת, ויש לתת משקל מכריע לאינטרס הציבורי ולהשית ענישה שתמגר תופעה זו ותרתייע עבריינים מלגנוב רכבים (רע"פ 2011/10 אנור בדרן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 12.4.10); ע"פ 11194/05 עטיה אבו סבית נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 15.5.06)).
- במקרה זה חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם נובעת גם מריבוי המשתתפים בהן, התכנון המוקדם, התחכום של החבורה העבריינית, והעובדה כי באחד מהמקרים הנאשם שינה את אחת הספרות בלוחיות הזיהוי של הרכב הגנוב על מנת להסתיר את מספר הלוחית התקני.
- כאמור, ניתן לתת משקל מסוים לקולא לעובדה כי מעמדו של הנאשם בהיררכיה העבריינית היה נמוך משל האחרים.
17. השאלה המרכזית הראשונה הנשאלת בעניינו של הנאשם היא האם לנוכח כל הנתונים שהובאו לעיל, וחומרת העבירות בהן הורשע הנאשם, יש מקום לשקול לחרוג לקולא ממתחם העונש, ולהימנע משליחתו של הנאשם למאסר בפועל ממש. ניתן להצביע על מקרים דומים בפסיקה, בהם נמנעו בתי משפט משליחת נאשמים בעבירות דומות למאסר ממש, אך מדובר במקרים חריגים. להלן מספר דוגמאות.
- א. ברע"פ 5749/22 רועי מזרחי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 1.9.22) הורשע המבקש בבית משפט השלום בשני אישומים של גניבת רכב, בכך שתיאם עם אחר גניבת רכבים והעברתם לשטחי הרשות הפלסטינית. לנוכח חלוף הזמן בין האירועים קבע בית משפט השלום שמתחם העונש ההולם בגין כל אישום נע בין 8 ל-19 חודשי מאסר בפועל, אך משיקולי שיקום הטיל על הנאשם 300 שעות של"צ וענישה נלווית. בית המשפט המחוזי החמיר בעונשו, והטיל עליו 9 חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות. בקשת רשות הערעור נדחתה;
- ב. בת"פ (שלום - כפר סבא) 59080-09-20 מדינת ישראל נ' איהאב ריחאן (פורסם בנבו, 19.12.24), שניתן על ידי, הורשע הנאשם בשתי עבירות של נסיון גניבת רכב ועבירה של סיוע לגניבת רכב וכן עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע. שם קבעתי כי מתחם העונש ההולם נע בין 12-24 חודשי מאסר בפועל, ומטעמי שיקום מצאתי לחרוג ממתחם העונש ההולם ולהטיל על הנאשם 9 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות, לצד ענישה נלווית;
- ג. בת"פ (שלום - תל אביב) 34216-04-22 מדינת ישראל נ' נוח מוסה (פורסם בנבו, 13.11.24) הורשע הנאשם בשתי עבירות של סיוע לגניבת רכב ושלוש עבירות של סיוע להתפרצות לרכב במסגרת פרשייה בה נדונו נאשמים נוספים. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 10-24 חודשי מאסר בפועל, והטיל על הנאשם 4 חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות מטעמי שיקום.
- כאמור, אלו הם מקרים חריגים, וברור כי רק במקרים יוצאי דופן לא נשלחו נאשמים בעבירות דומות לתקופת מאסר ממושכת יחסית.
18. לאחר שבחנתי את מכלול הנסיבות של המקרה - המעשה והעושה, ונתתי דעתי גם להמלצת שירות המבחן, וחשוב מכך לדיוחי שירות המבחן אודות השתלבותו של הנאשם בהליך טיפולי, חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות, גילו הצעיר של הנאשם, כמו גם העובדה שהיה עצור בגין תיק זה למשך תקופה של כחודשיים ימים, מצאתי לנכון לקבוע כי יש מקום לסטות לקולא ממתחם העונש שקבעתי, כאמור בהוראת סעיף 40ד(א)(לחוק העונשין).

אכן, בית המשפט יסטה לקולא ממתחם העונש ההולם רק במקרים חריגים המצדיקים זאת, ובמקרה זה מצאתי כי שיקולי השיקום כמו גם טעמים נוספים, מצדיקים לטעמי להימנע משליחתו של הנאשם למאסר ממש, חרף מעשיו החמורים והשתתפותו במסכת עבריינית מורכבת, וזאת לנוכח התרשמותי שהנאשם אכן עבר ועובר הליך שיקומי משמעותי וכי ראוי לחרוג במקרה זה ממתחם העונש ההולם (לענין המשקל שעל בית המשפט ליתן לשיקולי שיקום ר' ע"פ 4071/23 פלוגי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 12.7.23); ע"פ 8235/19 פלוגי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 11.5.20); ע"פ 2667/18 יואל יצחק נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 10.10.18)).

כן אפנה בהקשר זה לע"פ 9162/23 פלוגי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 3.6.25), שם שב וציין בית המשפט העליון כי על מנת שניתן יהיה לסטות לקולא ממתחם העונש ההולם בעבירות בעלות "חומרה יתרה", על הנאשם להראות כי תהליך השיקום שעבר, בין אם הסתיים ובין אם עודנו נמשך, הביא למהפך מוכח באישיותו, תפיסותיו והלכותיו.

19. התסקירים שהוגשו בעניינו של הנאשם חיוביים, והם הוגשו בהמשך לתסקירי מעצר שערך שירות המבחן בעניינו של הנאשם במסגרת הליך המעצר. כבר בתסקיר הראשון מתאריך 1.7.24 המליץ שירות המבחן לשלב את הנאשם בקבוצה טיפולית, ובתסקירים שהוגשו בהמשך, לבקשת שירות המבחן, ניתן היה ללמוד על התקדמות טיפולית משמעותית אצל הנאשם. שירות המבחן התרשם למעשה כי מדובר בנאשם שאין לו דפוסי חשיבה עברייניים, וכי יש לו מסגרת משפחתית תומכת, שמסייעת לו לתפקד בצורה חיובית במישורים שונים, לרבות במישור התעסוקתי, וכל זאת על רקע העובדה שאביו נפטר בגיל צעיר יחסית, והנאשם עצמו מסייע בפרנסת המשפחה.

למען הסר ספק אבהיר כי התמונה שמציג שירות המבחן אודות הנאשם אינה מושלמת, ולא ניתן להתעלם גם מהקושי שמעוררת העובדה שהנאשם אמנם נוטל אחריות על מעשיו, אך במקביל מטיל את האשמה על שותפו עבד, וטוען כי לא הבין שמדובר ברכבים גנובים. אמירה זו פוגמת בנטילת האחריות, אך אינה מבטלת את ההליך השיקומי המשמעותי שעבר הנאשם.

20. על רקע זה, יש לתת משקל מסוים גם להבדלים בין נסיבותיהם האישיות של הנאשם ושותפו עבד. דינו של השותף עבד נגזר בסוף שנת 2023, לאחר שהיה עצור במשך 14 חודשים, ולמעשה הוא גם החל בניהול משפטו (בת"פ 40955-08-22 נשמע חלק ניכר מפרשת התביעה), ואילו הנאשם שוחרר ממעצר כאמור כחודשיים לאחר שנעצר לראשונה, ובאופן הדרגתי הוסרו ממנו כל התנאים המגבילים, כפי שעולה מפרוטוקולי הדיונים בהליך המעצר (מ"ת 40953-08-22). אכן, כשם שמעצר שאינו מקדמה לעונש, שחרור ממעצר והליך שיקומי אינה מקנים חסינות מפני שליחה למאסר, אך פעמים רבות יש קשר הדוק בין התנהלות הליך המעצר להליך העיקרי, גם במישור השיקומי.

הנאשם, בניגוד לשותפו עבד, הוא בחור צעיר, שעבר כאמור תהליך שיקומי משמעותי בסיוע שירות המבחן, שבמסגרת המלצתו העונשית מבקש גם שיוטל עליו צו מבחן שיאפשר הן לשירות המבחן והן לבית המשפט לוודא כי הנאשם מקיים את הבטחתו שלא לשוב ולהיות מעורב בפלילים.

נתונים אלו מתווספים לעובדה שהנאשם הודה במיוחס לו בכתב האישום המתוקן עוד טרם נשמעו עדים, והוא בן בכור לאם חד הורית שמתמודדת עם בעיות כלכליות קשות לאחר מותו של האב, כשעולה מתסקיר שירות המבחן שמות האב הוביל למשבר משפחתי ומשבר אישי אצל הנאשם, שעמד ברקע ביצוע העבירות.

21. התייחסתי לעיל לפסק הדין שניתן לאחרונה בע"פ 9162/23, ומצאתי לסיום פרק זה, להביא מדבריה של כבוד השופטת ר' רונן, שנכונים לטעמי גם לעניינו של הנאשם שלפניי. כבוד השופטת רונן ציינה כי המערער שבעניינו הייתה המלצה חיובית של שירות המבחן (היו מערערים נוספים שערעורם נדחה), "ערך תיקון משמעותי בחייו, תוך ניצול מלא ואפקטיבי של ההזדמנויות השיקומיות שניתנו לו", ומכאן ציינה:

"כאשר אלה הם פני הדברים - הרי החוק מאפשר סטייה ממתחם העונש ההולם, סטייה שיש בה כדי לתמרץ נאשמים בנסיבות עתידיות לפעול באופן דומה. שיקום מלא ומוצלח שכזה, מיטיב כמובן לא רק עם הנאשם עצמו (שכן הוא מקל עמו בעונש שמוטל עליו, ואף מאפשר לו עתיד שונה מאשר זה שהיה צפוי לו אלמלא כן), אלא שהוא מיטיב עם החברה בכללותה - שחלף עבריון "הרוויחה" אזרח מועיל הרואה עצמו כחלק מהחברה ומחויב לה".

אני סבור כי הדברים נכונים גם לעניינו של הנאשם. אכן, התמונה אינה "מושלמת" כאמור, וגם ההליך הטיפולי טרם הסתיים, אך הנאשם מצוי בעיצומו של תהליך שיקומי "מלא ומוצלח", והעבירות החמורות שביצע, אינן משקפות דפוס מחשבה עברייני קבוע. הוא בחור צעיר, שעתידו לפניו, שתומך כלכלית במשפחתו הגרעינית, ומתפקד בצורה חיובית בשנים האחרונות (וגם טרם האירועים מושא כתב האישום). לטעמי, גם האינטרס החברתי אינו מצדיק את שליחתו לכלא.

22. עם זאת, הממונה על עבודות השירות מצא שהנאשם אינו מתאים לביצוע עבודות שירות לנוכח חוות דעת מודיעינית של משטרת ישראל, ומכאן מתעוררת שאלה משמעותית שניה שיש לדון בה.

סעיף 51ב לחוק העונשין קובע כדלקמן:

"(א) בית משפט שגזר על נאשם מאסר בפועל לתקופה שאינה עולה על תשעה חדשים, רשאי להחליט, בגזר הדין, שהנידון ישא את עונש המאסר, כולו או חלקו, בעבודת שירות; קבע בית המשפט כי חלק מעונש המאסר יהיה בעבודת שירות, יישא הנידון את חלק העונש האמור בתום תקופת המאסר בפועל, אלא אם כן קבע בית המשפט אחרת (ב) בית המשפט לא יחליט כאמור בסעיף קטן (א) כי נאשם יישא את עונש המאסר, כולו או חלקו, בעבודת שירות, אלא אם כן מתקיימים כל אלה:

(1) בית המשפט קיבל, לפני מתן גזר הדין, חוות דעת מטעם הממונה (בסימן זה - חוות דעת הממונה) בדבר התאמתו של הנאשם לעבודת שירות, וכן בדבר האפשרות להשמתו בה ובדבר עבודת השירות שהנאשם יכול לעבוד בה והתנאים שבהם תבוצע;

(2) הנאשם הסכים לשאת את עונש המאסר בעבודת שירות, בהתאם לתנאים שנקבעו בחוות דעת הממונה. (ב1) בחוות דעת הממונה יפורטו אלה:

(1) התאמתו, אי-התאמתו או מגבלות על התאמתו של הנאשם לביצוע עונשו בעבודת שירות, נוכח קיומו של יסוד סביר לחשש לפגיעה בגופו או בחייו של אדם, לרבות בנאשם עצמו, אם יישא הנאשם את עונש המאסר בעבודת שירות; קביעת אי-התאמתו או מגבלות על התאמתו של הנאשם תתבסס על חוות דעת שקיבל הממונה, אם ניתנה כזו, מקצין משטרה שהסמיך לכך ראש אגף החקירות והמודיעין במשטרת ישראל, עובד שירות הביטחון הכללי שהסמיך לכך ראש אגף החקירות בשירות הביטחון הכללי או קצין בשירות בתי הסוהר שהסמיך לכך ראש חטיבת המודיעין בשירות בתי הסוהר, לפי העניין."

כפי שציין הממונה בחוות דעתו, קביעתו כי הנאשם אינו מתאים לריצוי עבודות שירות, מבוססת אך ורק על חוות הדעת המודיעינית שקיבל ממשטרת ישראל, ועל רקע זה, וכמצוות המחוקק, זימנתי לדיון את נציגי משטרת ישראל כדי לבחון את המידע המודיעיני ולהתרשם ממנו במישרין, ולבחון האם הוא אכן מלמד על סיכון לחיי אדם - לנאשם או לאחרים - שייגרם כתוצאה מריצוי עבודות השירות.

סמכות הממונה על עבודות השירות כפופה לסמכותו של בית המשפט (לעניין זה ר' ע"פ 779/08 מוסלי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 1.4.09)). כפי שהזכיר לאחרונה בית המשפט העליון בע"פ 2432/24 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 26.12.24), גם אם בהקשר של מניעה רפואית לביצוע עבודות שירות, על הממונה להעריך גם את התוצאות העונשיות שעלולות להיגרם בעקבות המלצתו, ולכן (כפי שצוטט מעניין מוסלי): "על הממונה למצות כל אפשרות מעשית לשלב את הנידון בעבודות שירות, בין בתנאים ובין בלא תנאים. רק כאשר 'כלו כל הקיצין' ואין כל אפשרות מעשית לשלב נאשם בעבודות שירות, יש מקום להמלצה בדבר אי התאמה, על כל ההשלכות הכרוכות בהמלצה כזו".

לאחר שנתתי דעתי לדיווחו של הממונה על עבודות השירות כמו למידע המודיעיני עצמו (סומן על ידי במ/1 - במ/5) ודברי נציג המשטרה בדיון שהתקיים לפניי במעמד צד אחד, התרשמתי כי הממונה לא בחן את כל האפשרויות לשילוב הנאשם בעבודות שירות, וביסס למעשה את עמדתו על התנגדות משטרת ישראל לשילובו של הנאשם במסגרת זו. מדיווחו של הממונה כלל לא ברור האם נחשף למידע המודיעיני (לפחות חלקו מאוחר לחוות דעת הממונה), אך לאחר שעיינתי בו בעצמי, אני סבור כי על הממונה למצער לבחון את שילובו של הנאשם במסגרת שאינה הומה אדם, וכאלו ישנן.

כאמור, עיינתי במידע המודיעיני בעצמי. מנקודת מבט שיפוטית, בבחינת מידע מודיעיני על בית המשפט לנקוט בכלל של "כבדהו וחשדהו". "כבדהו", משום שלבית המשפט אין את הידע, הנסיון וההבנה הייחודיים שיש לגורמי המודיעין המשטריים ואחרים ש"חשדנותם - אומנותם", ויש להם גם היכרות מודיעינית במקרה זה עם הנאשם וסביבתו, אך גם "חשדהו", שכן בית המשפט מודע היטב לכך שמדובר במידע שאינו מתגבש לכדי ראייה קבילה בהליך פלילי, ולכל היותר במקרה זה מדובר בראייה שהרשות יכולה להסתמך עליה כראייה מנהלית. כך, אין חולק כי הנאשם לא נעצר בעקבות המידע המודיעיני, וגם אין טענה כי אחרים נעצרו בחשד לנסיון לפגוע בו.

על כן, שבתי ועיינתי במידע המודיעיני לאחר הדיון, ונתתי דעתי להסברי אנשי המודיעין, אך לא התרשמתי כי מידע זה מלמד על קיומו של סיכון לאדם (לנאשם או לאחרים הסובבים אותו), באופן שאינו מאפשר לשלב את הנאשם בכל מסגרת של עבודות שירות, ובפרט משום שלא הוצגה לפניי אינדיקציה של ממש המלמדת על חשש לפגיעה בו, כאשר אין חולק כי הוא משוחרר ממעצר מזה תקופה ארוכה, ולא ניתן להצביע - גם לא במישור המודיעיני - על אירוע בו היה סיכון לחייו.

למעשה, ניתן לחלק את המידע המודיעיני לשניים. זה המתואר בבמ/1-במ/3 הוא ישן יחסית ומתייחס לידיעות המלמדות באופן עקיף על סיכון שעלול להיגרם לאדם (הנאשם או אחרים) כתוצאה משילובו בעבודות שירות, וזה המתואר בבמ/4-במ/5, המתייחס לידיעות שהושגו אף לאחר חוות דעת הממונה אודות סיכון שעלול להיגרם לאחרים על ידי הנאשם. גם לאחר ששמעתי את הסברי אנשי המודיעין, לא התרשמתי כי יש במידע זה כדי ללמד על סכנה קונקרטית לפגיעה בנאשם או באחרים במהלך ריצוי עבודות השירות, ובוודאי לא במסגרת שאינה הומה אדם. על כן, מצאתי להורות לממונה על עבודות השירות לערוך חוות דעת מעודכנת, ולנסות ולאתר מסגרת הולמת עבור הנאשם, בשים לב לחוות הדעת המודיעינית של משטרת ישראל ולהערותי לעיל.

23. כאמור, מצאתי כי במקרה זה יש מקום לסטות לקולא ממתחם העונש ההולם ולהטיל על הנאשם עונש של מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות. בכך, מצאתי לנכון לאמץ את המלצת שירות המבחן, אם כי לנוכח חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם, יש להטיל עליו עונש של 9 חודשי עבודות שירות (ולא כהמלצת שירות המבחן), ואין מקום לנכות מתקופת המאסר את ימי מעצרו.

מאחר שבת"פ 40955-08-22 חויב שותפו של הנאשם בפיצוי המתלוננים בתיק, מצאתי להסתפק במקרה זה בהטלת עונש קנס על הנאשם, גבוה יותר מזה שהוטל על השותף, וכן רכיב עונשי של התחייבות. סיכומי של דבר

24. אני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. 9 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות, בכפוף לחוות דעתו המעודכנת של הממונה על עבודות השירות;
  - ב. 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום גזר הדין, שלא יעבור כל עבירת רכוש מסוג פשע;
  - ג. 4 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום גזר הדין, שלא יעבור כל עבירת רכוש מסוג עוון;
  - ד. קנס כספי בסך 6,000 ₪ או 30 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם לא יאוחר מתאריך 1.9.25.
  - ה. התחייבות כספית על סך 7,500 ₪ שלא לעבור כל עבירת רכוש למשך 3 שנים מיום גזר הדין. דבר ההתחייבות הוסבר לנאשם, והוא מצהיר כי הוא מבין אותה ומתחייב כאמור.
  - ו. צו מבחן למשך 12 חודשים מיום גזר הדין. מובהר לנאשם כי אם יפר את תנאי המבחן, עלול בית המשפט לגזור את דינו מחדש.
  - גזר הדין יישלח לשירות המבחן וכן לממונה על עבודות השירות. הממונה מתבקש לשלוח חוות דעת מעודכנת בעניינו של הנאשם עד לתאריך 1.9.25, וככל שיימצא כשיר לביצוע עבודות שירות, תינתן החלטה משלימה ללא דיון נוסף בתיק, ורק אז יהיה גזר הדין סופי.
  - ת.פ. לתאריך 2.9.25.
- ניתן היום, י"ט תמוז תשפ"ה, 15 יולי 2025, במעמד ב"כ המאשימה עו"ד בר עמי, ב"כ הנאשם עו"ד נאסר והנאשם בעצמו.